

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΒΙΩΜΑΤΑ, ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ, ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, είναι αποδεκτή.)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A3. (Μονάδες 25)

Ενδεικτικός τίτλος άρθρου: «Η απελευθερωτική αντίληψη της εκπαίδευσης»

Θέση: Ο/η μαθητής/-τρια καλείται να υπερασπιστεί τη σημασία της καλλιέργειας της κριτικής σκέψης στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού συστήματος.

Ενδεικτική τεκμηρίωση: Στη συνέχεια ο/η μαθητής/-τρια μπορεί να κινηθεί ενδεικτικά στους παρακάτω άξονες:

Η αξία της κριτικής σκέψης:

- αναπτύσσει την αυτοκριτική, τον αυτοέλεγχο και την αυτοβελτίωση, που οδηγούν στη διαμόρφωση αυτόβουλης προσωπικότητας χωρίς το άτομο να διατρέχει κίνδυνο χειραγώγησης από επιτήδειους,
- αποβάλλει κάθε είδος δογματισμού και φανατισμού, συμβάλλοντας στην εξασφάλιση υγιών κοινωνικών συνθηκών,
- ασκεί έλεγχο στην ποιότητα των μηνυμάτων των Μ.Μ.Ε., με αποτέλεσμα να περιορίζεται ο κίνδυνος της παραπληροφόρησης και της μαζικοποίησης,
- αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη υπεύθυνων πολιτών και πολιτικών.

Εκπαίδευση και κριτική σκέψη σήμερα:

Σήμερα, η κριτική σκέψη δεν προωθείται ικανοποιητικά από το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα για τους εξής λόγους:

- παρέχεται εκπαίδευση με βάση ένα διδακτικό εγχειρίδιο, δεν γίνεται παραπομπή σε άλλες πηγές, διασταύρωση πηγών, δίνονται τυποποιημένες πληροφορίες,
- οι διδάσκοντες κάτω από την πίεση της ολοκλήρωσης της ύλης αποθαρρύνουν τον διάλογο, ενώ οι μαθητές δέχονται παθητικά τις γνώσεις,

- η εντατικοποίηση και η βαθμοθηρία του ελληνικού σχολείου λειτουργούν αποτρεπτικά για την άσκηση εκπαιδευτικού έργου με κριτικό προσανατολισμό,
- το σχολείο λειτουργεί ως προθάλαμος για την εισαγωγή των νέων στα ανώτατα ιδρύματα, έχοντας χάσει τον αυτόνομο εκπαιδευτικό του ρόλο,
- αδιαφορία για τα υπόλοιπα γνωστικά αντικείμενα.

Επίλογος: Ανάγκη σύστασης ενός «σχολείου παιδείας και ανθρωπισμού» με απαλλαγή του εκπαιδευτικού μας συστήματος στις δύο πρώτες βαθμίδες από τον γνωσιοκεντρικό προσανατολισμό και αναμόρφωσή του με σκοπό την ολόπλευρη καλλιέργεια των μαθητών.

B3. (Μονάδες 25)

1. Θέμα αναγνωστικής ανταπόκρισης:

Το όνομα του μαθητή δεν «αποκαλύπτεται» στο ποίημα του Ζακ Πρεβέρ, αλλά συνοδεύεται από το επίθετο «κακός». Πρόκειται για μια σκόπιμη επιλογή του ποιητή, καθώς προκαλεί το ενδιαφέρον του/της αναγνώστη/-στριας λόγω του αρνητικού προσήμου που συνοδεύει το συγκεκριμένο επίθετο. Ταυτόχρονα, αποφεύγει να συγκεκριμενοποιήσει το πρόσωπο στο οποίο αναφέρεται, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα στον/στην αναγνώστη/-στρια να ταυτιστεί με τον πρωταγωνιστή του ποιήματος, ο οποίος είναι αντιδραστικός στη λειτουργία του σχολείου και της τάξης («Λέει όχι με το κεφάλι/μα λέει ναι με την καρδιά») και η συμπεριφορά του καθορίζεται από τα συναισθήματά του, αφού «Λέει ναι σε όσους αγαπάει/Λέει όχι στον καθηγητή», που προφανώς τον καταπιέζει. Πολλοί μπορεί να είναι οι λόγοι που ωθούν τον «κακό» μαθητή σ' αυτή τη συμπεριφορά. Ενδεικτικά αναφέρονται η αυστηρή πειθαρχία, που έρχεται σε αντίθεση με την ανάγκη για δράση που χαρακτηρίζει τα παιδιά και τους εφήβους, το περιεχόμενο της εκπαίδευσης που είναι απαρχαιωμένο και μακριά από τα ενδιαφέροντα ενός ανήσυχου μυαλού, η συμπεριφορά του δασκάλου και των συμμαθητών του.

ή

2. Θέμα δημιουργικής γραφής:

Παρασκευή 28 Ιανουαρίου 2022

Αγαπητό μου ημερολόγιο, σήμερα συνέβη πάλι αυτό που με κάνει να αναρωτιέμαι γιατί όλοι οι καθηγητές δεν γελούν ποτέ με τα αστεία μου και μερικοί συμμαθητές μου με κοροϊδεύουν. Τι με σηκώνεις καλέ μου άνθρωπε στον πίνακα; Αφού το ξέρεις πως δεν ξέρω και το ξέρω πως το ξέρεις... Κι αυτή η Ιωάννα, μόλις έκανα το πρώτο λάθος, άρχισε τις γκριμάτσες! Ε, τι να κάνω η δόλια; Τα έσβησα όλα. Και τις ασκήσεις και το λάθος μου και τα νούμερα και τους τύπους. Κι άρχισα να

ζωγραφίζω φιγούρες που χορεύουν σκαρφαλωμένες σε μπότες κανγκού. Κι η ειρωνεία είναι πως αντί να με ευχαριστήσουν που τους διασκέδασα, έφαγα αποβολή για «απείθαρχη και απρεπή συμπεριφορά». Παράξενοι οι άνθρωποι, προτιμούν τα αριθμητικά σύμβολα από τον χορό! Δεν θα γίνουμε κι όλοι επιστήμονες, κάποιος πρέπει να χορεύει και σ' αυτόν τον πλανήτη!